

ÅRSSKRIFT
for
RINGE-EFTERSKOLE
1944

Udgivet af Elevforeningen.

RINGE EFTERSKOLE

AARSSKRIFT

1944

15. AARGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Hvad Kraft vi har.

Vi søger ej at finde Svar
til Hundene, der glammer,
men finde først, hvad Kraft vi har
for ej at staa til Skamme.

Saadan skrev Digteren Hostrup i 1892. De Ord passede paa den Tid. De passer rammende paa Nutiden — 50 Aar efter — og de vil sikkert have Gyldighed efter andre 50 Aar.

Altsaa vi søger at finde, hvad Kraft vi har, for ej at staa til Skamme. Det gælder selvfølgelig Mennesker, der er aandelig vaagne og interesserede — i deres egen Fremtid — i deres Folks Fremtid.

Hvad Kraft vi har! — Vender vi det mod os selv — hver enkelt af os — som et Spørgsmaal, vil vi maaske nok bøje Hovedet i Ydmyghed og beklemmende Følelse af at vor Kraft i Sammenligning med det, vi ser røre sig i disse Tider af „Kræfter“, er meget ringe og formaar ikke meget i Retning af at vende Tidens Brand hverken til Ophør eller bedre Tider, hvor Fredens Gerning vil optage Folkeslagene.

Hvad Kraft vi har! — Vi, der i Skolen gerne vil prøve gennem vor Undervisning at føre vore Elever til et Møde med Fortidens Slægter, med Fortidens s t o r e, enten vi træffer dem paa Aandslivets Omraade eller paa materielle Felter eller i det politiske Liv.

Vi maa vel sagtens kunne pege paa, hvilken Kraft vi har — har haft som Folk!!

Vi mindes Kingo, der i sin Tid vovede at vende sig med „Bjerget“ og udtale sit: Det danske Sprog er ikke saa usselt,

at det jo ikke har Vinger, som det kan svinge sig til Himlen paa. Han var netop ved at besinde sig paa „hvad Kraft vi har“. At vi ikke var saa fattige i Danmark, at vi behøvede at laane de andres Sprog for at give Udtryk for, hvad der boede i den danske Aand.

„Med Fruerne Fransk og Tysk med sin Hund og Dansk med sin Tjener han talte“. — Saadan var det i Holbergs Tid. Imod det sætter Holberg ind. „Som rensende Stormvejr hans Tale lød“.

Siden Kingo og Holberg har vi dog lært at staa paa egne Ben og kan tale paa Dansk og tør udtrykke, hvad vi mener — paa Dansk.

Alene det vi har af Kraft i vore Sange og Salmer er baade i Mængde og Indhold saa vægtigt, at vi vel kan maale os med hvilket som helst andet Land og Folk uden at blues.

Ja, vel har vi mange Kernesalmer — og -sange — i vore Sangbøger.

Men det er ikke nok, at de staa der. Om de betyder en Kraft for os, maa det vise sig ved, at vi synger dem ved vort Arbejde og ved vore Fester. Ikke mindst det første.

Det kan godt være et Udtryk for, hvad der bor i et Menneske, det han eller hun synger ved sit Arbejde — enten det er Fædrelandssang eller Døgnviser.

Lærken synger og flyver (arbejder) paa een Gang. Det er, som ejer den en Overskudskraft saa stor, at den maa jubles ud.

Den Bondekarl, som synger bag ved Ploven og under Leers Klang, saa Bakkerne og Skoven gi'r Genlyd af hans Sang, har det paa samme Maade. Han maa synge sit Overskud af Kræfter ud — om Kap med Lærken over ham. — Der er Kraft og Sundhed og ikke Plads for noget urent eller lavt.

Hvad Kraft vi har! I det danske Folk. Historien taler sit farverige Sprog — ogsaa om, hvordan Tiderne skifter. Det, der skabes, er forskelligt til forskellige Tider. Men det vidner ligefuldt om Kraft og Snille. — Vi kan nævne længst tilbage Stenalderfolkets fint tilhuggede og tilslebne Red-

skaber og Vaaben. De Folk, der frembragte dem, var vel nok i Besiddelse af Kraft og Snille, saa vi den Dag i Dag maa beundre deres Værk, der søger sit Sidestykke hos andre Folk.

Kommer vi derfra frem til Vikingetiden, var der ogsaa Overskud af Kraft, som gav sig Udslag i, at der herfra udgik Vikingetog. Vikingerne underlagde sig Land andet Sted. Det kaldte man dengang Bedrifter.

Desuden viste Danskerne senere, da Landet var underkuet af Vendernes Hærgen og Plyndren, at der dog var Kraft nok, naar de rette Mænd kom i Spidsen, til at afkaste Aaget og gøre Landet selvstændigt. Ja, Udviklingen gik endda til de Højder, at Danmark var Hjemsted for Stormagtsdrømme, som kulminerede med Valdemar Sej. Om det just var et Udslag af Kraft hos Folket, er et Spørgsmaal. Det hele ramlede sammen med Kongens Tilfangetagelse paa Lyø. Havde det haft Rod i Folket, var det hele vel ikke som blæst bort med den ene Mands Fald, selv om han var Kongen. Vi er nu tilbøjelig til at mene, at det mere var et Udtryk for Kongens personlige Ærgerrighed.

Det samme er desværre Tilfældet med Unionstanken i Norden. Selvom der var noget stort og skønt i Tanken, saa vi den Dag i Dag finder den levende, denne Tanke om Nordens Enhed, saa fik Udformningen af den en sørgelig Skæbne. Hvorfor? — Vel for en stor Del, fordi Tanken var i Slægt med Stormagtsdrømmen, mere end den var baaret af Kærlighed til Nordens Folk. Desuden havde Tanken ikke slaaet Rod hos det brede Folk.

Det var en Fyrstedrøm om at komme til at regere over tre Riger. Det gjaldt for en Række danske Konger, som prøvede at virkeliggøre Unionstanken. Det strandede altid paa, at man manglede Evne eller Vilje til at give de andre nordiske Lande den Ligestilling, der tilkom dem. Med Kristian d. 2. og det stockholmske Blodbad sættes der saa et forsvarligt Punktum for det hele.

Vi gaar ikke i Rette med de Statsmænd, for hvem Unionstanken glippede. Men vi kan lære af deres Historie, at „hvo-

ej har Kærlighed i det smaa, han kan ej Mængden, ej Mindet faa“. Og atter her et Udtryk for, at det er Kærlighed, som skal bære Værket. Thi uden Tvivl kan man ogsaa med den Sag for Øje bruge Bjørnsøns Ord: „Her er Sommersol nok, her er Sædejord nok, b a r e vi havde Kærlighed nok“.

Vi ser paa mere kendte Navne inden for det sidste Hundrede Aars Historie i Danmark, f. Eks. Dalgas, Tietgen og H. N. Andersen.

Naar deres Værk lykkedes i saa høj Grad, beror det vel paa, at de foruden deres faglige Dygtighed og Indsigt, ogsaa havde noget af den rette Fædrelandskærlighed i Hjertet, saa det er med god Grund, vi henregner dem til „Folkets Førere“ eller „Foregangsmænd“.

De har det tilfælles med de gamle Grækere, der som dygtige Handels- og Søfolk pløjede Middelhavets Bølger og ved Handelen tjente store Penge, at Pengene kom Fædrelandet til Gode.

Hvilken Rigdom, Arbejde og Velstand er der ikke skabt for vort Land blot ved de tre ovennævnte Mænds Virke. Om deres Værk og deres Tid gælder i høj Grad Verset:

Det klang fra Mejsel og Murske og Plov,
Danmark!

Fra nybrudt Ager og genskabt Skov
op mod de drivende Skyer.

Det sang, hvor Maskinernes Kulrøg for,
bruste i hver ny Dampers Spor
ud fra Havne og Byer:

Danmark,
det frugtbare gror.

Disse Mænds Virke var Stordrift — eller skal vi kalde det Stordaad. Og man maa være mere end forstokket, om man ikke har Beundring til overs for dem.

Men ogsaa i det smaa — i det stille og til Dels ubemærkede kan der øves Daad — kan det kendes, at der er Styrke

og Kraft i det danske Folk. Ja, en Styrke af den Art, at den maaske er noget af det alt afgørende for et Folks Liv og Fremtid.

I en af Salomon Frifelts Fortællinger om Hedeboenderne i Jylland finder vi en saare skøn Skildning. Hovedpersonen er en Kvinde. Vi er vant til, at det er Mændene, der er Helteskikkelserne. Men her faar vi en Kvinde at se af den helt rigtige Støbning, en Personlighed, som ikke knækker, fordi Livets Storme gaar haardt hen over hende. Naar hun staar saa lysende, er det fordi hun øvede sit Værk ud af Kærlighed til dem, der stod hende nær.

Fortællingens Hovedtræk er følgende:

Manden ligger for Døden af den spanske Syge. Kirstine sidder ved hans Seng, og han siger: Jeg vilde gerne, at du og Børnene kunde blive her, men du skal ikke love mig noget. Tiderne er vanskelige at drive Landbrug i.

Idet hun giver hans Haand et Tryk, svarer hun: Jeg skal nok blive her og passe Gaarden, saa godt jeg kan. — Maaske gav hun sig selv dette Løfte — lige saa meget som Manden.

Mens han ligger hen i Døs, lader hun Tankerne glide tilbage over de 12 Aar, som de har levet sammen. For hende staar de, som det var een festlig Sommer og en Smule Vinter med glade Juledage.

Arbejdet i Mark og Stald, i Hus og Have — og den første Høst de bjergede. Ja, skønt havde Livet været her sammen med ham, hun holdt af. — Dog havde det ikke været Rigdom. Snarere Kamp, mod Fattigdom, med Flyvesandet, der dækkede Sæden, og selv Læbæltet. Men dog, til sidst havde de sejret, Læbæltet groede til og gav en Læ, brød Vintervindens Magt. Jo, det groede under deres Hænders Værk.

Nu, da hun staar overfor at skulle fortsætte alene, vælder Minderne op: Hver Krog, hver Plet, hvert Træ har sit at melde: Ord, der blev sagt, Ting, der hændte. Jo, her var hun bunden med Kærlighedens stærke Baand til det Hjem, som hun sammen med ham havde skabt.

Stærkt gaar det gennem hendes Sind: Dit og mit Hjem skal ogsaa blive Børnenes, om Gud vil unde mig Kræfterne dertil.

Saa kom Døden. Begravelsen og Tiden, der fulgte. Men hver Gang gode Venner raadete til at flytte var det, som læste hun i Børnenes Øjne: Vi vil da ikke flytte herfra, for det er jo vort Hjem.

Saa gik Kristine ind under Kravet fra Jord og fra Gaard. Manden skulde ikke have Skam af hende, Gravstenen skulde ikke være det eneste Minde, der værnede om hans Navn. Selve Hjemmet skulde staa som et levende Minde om ham. Hans Arbejde skulde føres videre her.

Ny Hede blev lagt under Plov, blev dyrket op, Udvidelser fulgte. Frodige Marker omgivet af brede lunende Hegn afløser den golde Hede.

Hvordan blev hun, da alt dette var ført igennem. Efter at der var tilkendt hende Sølvmedalje for Landboflid, skriver hun i et Brev:

Da vi var bleven tilkendt den store Anerkendelse, som Sølvmedaljen er, var det os baade en Overraskelse og en stor Glæde. Men aldrig har jeg kunnet tage derimod uden at lade Tankerne paa tilbage til den Slægt, der gik forud og som i mange Maader tog det drøjeste Tag — selv om Resultaterne, de naaede, knap var saa iøjnefaldende. — Om jeg havde solgt Hjemmet dengang, vilde jeg have følt mig rodløs. Hvorfor?

„Og Minderne smiler til mig fra hver en Krog, hvorhen saa i Stuen end Blikket jeg vender, de hvisker med lønligt og manende Sprog, hvis Nynnen og Kalden alene jeg kender, de hvisker om Slægter, som trofaste sled og skabte Ager af Hede. Mit Hjerte kan banke og svulme derved, slig Arv er nok værd at frede.“

Se, det er en Kvinde med Holdning og Rankhed i Sindet.

Naar vi almindelig fremhæver de store Navne som Dalgas, Tietgen og H. N. Andersen m. fl. for at vise, hvordan Stormænd har øvet Daad, maa vi huske, at de store er de enkelte, og Folket er de mange. Naar vi skal vælge os Forbilleder, synes vi at vi vanskelig kan vælge dem for store. „Sæt Maalet højt og Forsagthed lavt, og gaa til Fjelds selv med Møje“, De store Skikkelser er som store Skibe, der sejler over Folkelivets Hav. De ses langt og ses let, men det er ikke ligegyldigt, om dette Folk er vaagent og interesseret, eller det er sløvt og slapt.

Det er Bølgerne, der bærer Skibene, ogsaa de store, og det er Bølgekraften, det kommer an paa. Havde Bølgerne ikke Evne til at bære, kunde Skibene ikke sejle.

Kristine og hendes Lige er af dem, der kan betegnes som Bølgekraften, der bærer baade Skibene og Skummet, der sprøjter op og rives løs af Bølgetoppen.

Du og jeg, Menigmand i det hele taget, er af dem, der hører med til Bølgekraften i vort Folk. Vi kan ikke alle blive de stolte Sejlere, som synes langt omkring.

Styrken hos den Kvinde, her er nævnt, er: Hun følte sig i Pagt med de Slægter, der var gaaet forud, de Slægter, hvis Arbejde vi bygger videre paa.

Naar det staar klart for os, at vi er som Toppen, der suzer imod Evigheden, gaar det maaske ogsaa op for os, at slig Arv er nok værd at frede.

Gravstenene skal ikke være det eneste, der værner om de tidligere Slægters Navn. Vort hele Arbejde skal være af den Art, at vort Danmark skal være som et levende Minde om de Slægter, der gik forud for os, dem, der skabte „Ager af Hede“ — ikke blot som Dalgas bogstavelig gjorde.

Deri bestod ogsaa Tietgens Arbejde, at skabe Liv og Virksomhed, hvor der før intet var. Skal vi nævne Virksomhederne: D. F. D. S. — De danske Sukkerfabrikker — Burmeister og Wain — Store Nordiske — Privatbanken — for ligesom at føre Beviset for, at der blev skabt „Ager af Hede“. — Det samme gælder for H. N. Andersen med Ø. K. — Begge

brød sig Vej, hvor der før intet var, og bar Danmarks Navn med Ære ud over Jordens Kredse.

Det danske Folk har godtgjort paa flere Omraader, at Folket som Helhed har denne Evne og Kraft til at skabe Ager af Hede. Vi kan blot tænke paa den Fremgang, Andelsbevægelsen har tilført vort Land. Nok var der enkelte Førerskikkelser, men det var Folket som Helhed, der satte Skulder til. Vel især den danske Bonde, saa Danmark blev et Mønsterland med sine Mejerier, Slagterier og Brugsforeninger.

Paa Aandslivets Omraade skabtes der ogsaa nyt Land med Højskolen og dens Virke. Nok var der enkelte Personligheder, der gik foran, men det var Folket, som evnede at tage imod det, som Højskolen og i det hele taget den frie Skole har givet os af aandelig Værdi.

Kunde de dengang skabe „Ager af Hede“, saa vil vi ikke blot frede om deres Minde, men vort Liv skal gaa ud paa at bygge videre og lægge ny Hede under Plov, dyrke nye Omraader op, fordi der paa den Maade lægges nyt Land til det engang skabte.

Skolens Gerning maa være at gøre de unge opmærksomme paa disse „Mindernes Nynnen og Kalden denne Hvisken, om Slægter, der trofast sled og skabte Ager af Hede“.

Vi er nok mange, der kan samles i dette at ønske for vor Slægt, at vi i de Tider, som kommer — strenge og mørke — hvem ved det, maa være bunden af saa stærke Kærlighedens Baand til Folk og Land, til de Tusinder Minder fra Historien, at det maa blive denne Kærlighed — og ikke Had til andre — der bliver Drivkraften for os til at bygge vort Hjem her i vort gamle Fædreland Danmark.

Karl Hedemann.

Aaret, der svandt.

Den nye Vinter begyndte som sædvanlig med Aabningsmøde d. 3. Novbr. De 66 Elever og deres Forældre fyldte Salen. Heldigvis havde vi i Forvejen faaet Pastor Lundbye fra Ryslinge til at tale ved Mødet, det vilde nemlig have været Hedemann umuligt at holde en længere Tale, da han i de Dage havde et Par ordartede Bylder paa Benet og havde Møje med at holde sig oven Senge de Par Timer, Mødet varede. Hedemann fik dog hilst paa Elever og Forældre og budt velkommen, saa maatte vi andre tage os af Resten. Efter forskellige Smaabryderier de første Dage, fik vi Eleverne plaseret og sat i Gang med Arbejde. Heldigvis havde Bjerregaard jo prøvet én Vinter før, saa han var kendt med det; men det var en stor Lettelse for os alle, da Hedemann efter nogle Dages Forløb kunde hinke omkring og tage Del i Arbejdet. Skolens nye Lærere var J. K. Jørgensen fra Randers-egnen og Karen Svendstrup fra Farsø, ligesom ogsaa Fru Birkelund skulde have Timer i Litteraturhistorie.

Aldrig før havde her været saa mange boende Elever, saa hver Krog paa Væselserne og hver Plads ved Spisebordet var besat. Undertiden kneb det i Køkkenet, naar Gryderne ikke kunde rumme Grød eller Kartoffler nok, men under Sine Kokkepiges kyndige Hænder blev alt indrettet paa bedste Maade, saa det hele klappede.

November gik med Arbejde, og Kammeratskabet begyndte at udvikle sig. Først i December følte de boende Elever Trang til at optræde, og Frk. Svendstrup gik i Gang med at indøve Sketch og lignende. Ved et Forældremøde for Børnenes Forældre holdt saa Eleverne Generalprøve. Der var flere morsomme Sketch, særlig vakte: „Den nye Husassistent“, Konernes Begejstring, skønt der heri var mange drøje Hip til vi Husmødre. „Korsør, alle skifter“ blev Lattersukces. Højtidelig og stemningsfuld var Fremførelsen af: „Mor Danmark“. Vemodig og gribende udførtes: „Den lille Pige med Svovlstikkerne“. Nogle Aftener senere samledes saa alle Eleverne

til en lille Fest, hvor de samme Numre opførtes under tilsvarende Begejstring, i hvert Fald for de muntre Stykkers Vedkommende. Efter Kaffeboardet i Efterskolen spillede vort hjemlige Orkester op til Folkedans, og den gik med Humør og næsten ingen Pauser, indtil Hedemann saa paa Klokken og meldte Slut for denne Gang.

Julen nærmede sig. Den sidste Aften før Ferien samledes vi med de boende Elever til Julekaffeboard og sang Julen ind. Saa drog Elever og Lærere hver til sit Hjem i festlig Julestemning; Sjællænderne og Jyderne var særlig lykkelige over, at Forholdene var saadan, at de kunde rejse.

Fjerde Juledag samledes gamle og en Del af Vinterens Elever her, trods Blæst og Sne, til Elevforeningens Julefest. Hedemann læste et Par muntre Historier, mens vi hyggede os ved de festlige Kaffeborde, og bagefter gik Dansen til Direktør Hingsts dejlige Musik, indtil Togtiderne afbrød det muntre Samvær.

Efter Juleferien samledes alle igen til Arbejde. I Februar begyndte Eleverne at spørge om Fastelavnsfesten. Alle var opsat paa, at den skulde være noget helt ekstra denne Gang. Man gik i Gang med at indøve: „Paa Kastelsvolden“. Inden denne Fest gik af Stabelen, blev Odenseturen besluttet. Det var de sædvanlige Virksomheder, der blev besøgt med stor Interesse, og Aktiebageriets Wienerbasser smagte fortræffeligt. Om Aftenen samledes vi i Teateret for at se: „Hellig tre Kongers Aften“. Det var baade et smukt og meget morsomt Stykke, som vi sent vil glemme.

Et Par Dage efter havde vi saa Fastelavnsfesten. Vi kan vist godt sige uden at fornærme nogen, at: „Paa Kastelsvolden“ blev ualmindelig godt opført og som Prikken over I'et virkede de nye Kulisser, malet af Emil Hansen i Ryslinge. Efter Forestillingen samledes man i Efterskolen til et muntert Kaffeboard, hvor Vinterens Avis blev læst op. Salen var smukt pyntet i de nordiske Farver, og senere forøgede de brogede Hatte og Huer Feststemningen, som steg til Højdepunktet, da de unge Lærere, iført hvide Forklæder og høje

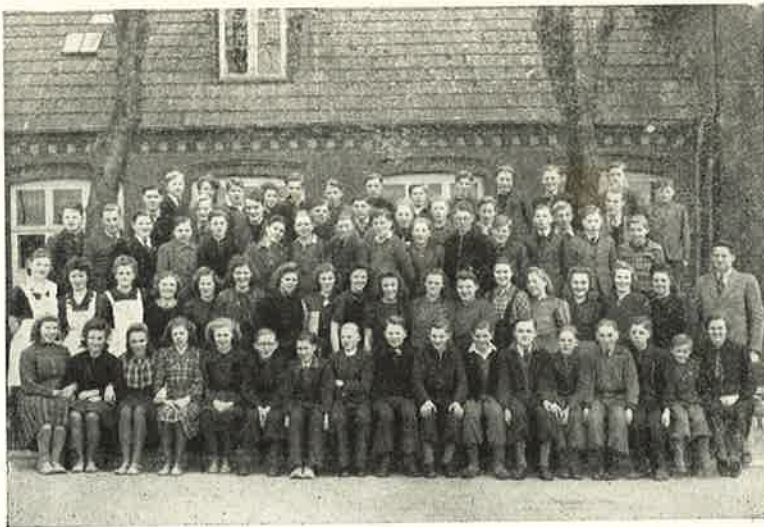
Folkedansere.

Fra Pigernes Cykletur.

Sommerholdet 1944.

Vinterholdet 1943-44.

hvide Hatte kom ind med højt løftede Fade, bugnende fulde af varme Pølser. Denne Aften skulde alle Elever more sig, derfor hvilede Drengenes Harmonikaer, og de fremmede Musikere gjorde deres til, at Aftenen forløb med Liv og Humør.

Eleverne opførte igen: „Paa Kastelsvolden“ ved en Fest for Skolebørnenes Forældre, hvor Stykket ikke gjorde mindre Lykke. Den Aften fik de boende Elever Lov at danse med, skønt Pladsen var knapt tilmaalt. Efter denne Fest maatte mange af Drengene i Seng med Feber, det blev en hel Influenzaepidemi, hvor vi nogle Dage havde 11—12 i Sengen paa én Gang. Det var ikke morsomt; men heldigvis slap de fleste hurtigt over det.

I den sidste Uge havde de boende Elever en munter Aften, hvor de af Drengene, der endnu ikke havde optraadt, opførte et Par Sketch, og alle Pigerne var indbudt, saa der bagefter kunde faas en Svingom. Da det blev Luftalarm, maatte Hede-mann ved Kaffebordet læse en Historie til Afblæsningen lød, saa Pigerne kunde komme hjem.

Nu var der Travlhed før Afslutningen, særlig i Sløjdsalen, hvor Lærer Jørgensen, der havde maattet overtage en Plads paa Langeland, savnedes, saa Bjerregaard og Drengene maatte have ekstra Timer. Den 27. Marts kom de fleste Forældre for at overvære Gymnastikopvisning, Folkedans og Dilettant; thi nu skulde: „Paa Kastelsvolden“ opføres for tredje og sidste Gang. Dagen forløb fornøjelig og sluttede med Dans, hvor man tydelig mærkede, at nu var det sidste Aften, Kammeraterne kunde more sig med hverandre, saa der skulde hænges i. Den 30. var den endelige Afslutningsdag med Udstilling af Elevernes Arbejder og Kaffebord med Taler og Sang. Saa skiltes Kammeraterne fra hverandre og fra Skolen med Løfte om snart at mødes igen.

Dermed var den Vinter gaaet, Skolen stod tom og forladt, og vi savnede de glade, unge Ansigter, som vi i Vinterens Løb var kommen til at holde af.

Sommerpigerne kom d. 3. Maj — for én Gangs Skyld kom de uden Forældre, da vi havde sat Aabningsmødet ud til St.

Bededag d. 5. Maj. Da der kun var 15 Piger, blev Forældre-flokken jo heller ikke saa stor, derfor indbød vi Skolekredsen til dette Møde. Pastor Barfod Petersen holdt et interessant Foredrag ud fra „En Krigsflyvers Oplevelser“. Hedemann talte om Skolens Plads og Opgave gennem Tiderne.

Maj Maaned var forbistret kold, og Pigerne gøs ved Tanken om Svømmeundervisning. Gamle Elever havde bedt om at faa en Sammenkomst paa Skolen, saa d. 20. Maj indbød vi til lokal Elevfest. Vi samledes i Efterskolen, hvor der blev fyldt til sidste Plads. Hedemann læste op, og ved Kaffen gik Snakken livlig, saa man kunde høre Kammeraterne var glade for at mødes igen. Siden var der Legestue i Salen, og Sommerpigerne var snart i Vinden. Den 4. Juni var Pigerne med til Grundlovsmøde i Ryslinge, hvor vi hørte en forhenværende Minister og en sprænglærd Magister. Om Aftenen læste Demuth og Frue: „Ullabella“.

Elevmødet her d. 11. Juni havde samlet de smaa 200. Pastor Miland Petersen holdt et historisk Foredrag, og Hedemann en kort Tale til Eleverne, derefter Generalforsamling. Efter Aftensmaden læste Hedemann og jeg det sønderjyske Skuespil: „Jeg er Dansker“. Siden gik Dansen lystigt. Den traditionelle Rabarbergrød afløstes i Aar, paa Grund af Sukkermangel, af Portionsis.

Valdemarsdagen foretog Lærer Nielsen og Frk. Svendstrup en Cykletur med Pigerne til Ravnholt og Lykkesholm. Nu holdt Sommervejret ellers sit Indtog, og Svømningen var i fuld Gang baade i og uden for Timerne. De to Lombjergefester oprandt, først de voksnes, siden Børnenes, begge Dage var det straalende Sommervej; vi var alle med fra Skolen og nød Aftensmaden i det grønne. Inden Sommerferiens Begyndelse holdt vi Jordbærgilde. Eleverne opførte en Sketch, siden morede vi os med Væddeløb, Bryllupsrejser og deslige. Jordbærrene smagte vidunderligt, og som Dessert fik vi Sommerens lille Avis. Dagen efter rejste Lærerne paa Sommerferie. Da det om Aftenen var et sjældent fint Sommervej, cyklede Hedemann og jeg med Pigerne til Egeskov. Det var en

fin Tur i den stille Sommeraften; skønnest var Solnedgangen over Søens spejlblanke Flade udenfor Slotsparken. Saa rejste Eleverne paa Ferie. Hedemann vandrede op paa Sygehuset til en lettere Operation; saa jeg fartede fra det ene Sygehus til det andet, da Bent laa paa Klinik i Svendborg samtidig. For os var det en lidt trist Ferie; men Eleverne havde sikkert nydt deres, for de kom glade og friske igen, parate til at tage ud paa en to Dages Cykletur. Desværre maatte Hedemann og jeg blive hjemme som skrøbelige Væsener og lade de unge køre, derfor vil jeg lade et Par Elever selv fortælle om den Tur.

En Aften senere var vi alle Gæster i Sofie Fleges Hjem i Volstrup. Den 13. September var Pigerne paa Teatertur i Odense. Om Eftermiddagen besøgte man: Glasværket, Fyns Tidende, H. C. Andersens Hus og Aktiebageriet. Om Aftenen morede man sig i Teatret over Lystspillet: „En tosset Familie“. Dagen efter skulde vi have Efteraarsmøde paa Skolen, saa Pigerne havde travlt med at pynte Sal og vaske op. Rask Nielsen, Ollerup, og Pastor Rørdam Clausen, Odense, talte.

Den 16. September var hele Skolen indbudt til en lille Elevfest i Rynkeby Skole. Hedemann og jeg læste: „Under Hammeren“. Senere morede de unge sig paa bedste Maade. Den 20. September kaldte vi igen gamle Elever til Fest paa Skolen, det blev saa tillige Sommerpigernes Fest. Elever og Lærere opførte: „Abekatten“, under jublende Bifald og siden morede gamle og nye Elever sig til de gamle Folkedanses Toner.

En af de sidste Aftener, Sommerpigerne var paa Skolen, var alt forberedt til en lille Afskedsfest med „kold Frokost“ og siden varme Pølser. Men ak, de varme Pølser glemte at komme med Toget, saa vi maatte slikke os om Munden og nøjes med Kaffe og Rundstykker. Saa kom Pølserne til Aftensmaden næste Dag. Den Aften fik hver af Lærerne overrakt en smuk Erindring fra Pigerne.

Saa kom Afslutningen d. 29. September med Gymnastik-

opvisning, Udstilling og Kaffeboard. Trods de vanskelige Tider havde Frk. Svenstrup og Eleverne fremtryllet mange smukke Haandarbejder, som vidnede om Energi og Flid hos begge Parter.

Med Vemod sagde vi de flinke Sommerpiger Farvel. Saa var Oktober naaet, og vi skulde til at tænke paa Vinterskolen, som allerede til 1. August var fyldt til sidste Plads.

Dagmar Hedemann.

Forsøg!

„Forsøg at gøre Livet en Smule mere let for dem,
du daglig omgaas, ja søg at fatte ret,
at ingen kender Tanken, som dybest inde bor;
maaske er mest fortvivlet den,
man netop gladest tror.“

Mon ikke Verden vilde have set anderledes ud i Dag, hvis vi Mennesker havde gjort disse Linier til Virkelighed.

Vi taler saa meget om Krigen og gaar i Angst for, hvordan mon det vil gaa os i det lille Danmark.

Vi kriges jo selv om at blive Nr. 1 i Verdens Øjne. Vi farer rastløse fremad — for vi regner jo da med, at vi kommer fremad — vi vil være med, hvor der er nye Ideer, nye Tanker, og det skal ske i en Fart, ellers er det fløjet bort.

Der er saa meget nyt, der skal prøves, at vi alt for ofte bli'r saa rastløse, saa det hele kun bli'r til Tomhed, fordi vi vil favne alt og ikke forstaar, at vi netop derved opnaaede det modsatte af det, vi ønskede — en Spaltning i Stedet for en Samling.

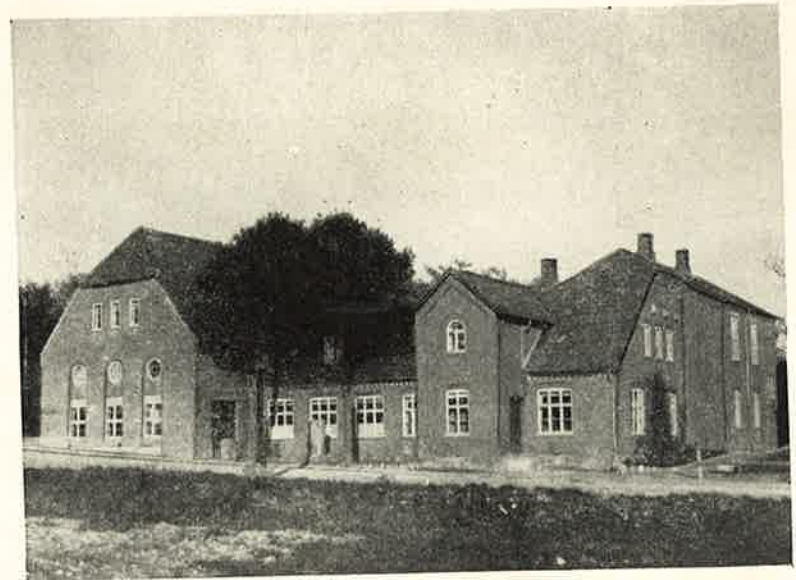
Mon vi ikke skulde prøve at finde Forstaaelse blandt vore nærmeste, blandt dem vi daglig omgaas.

Vi Mennesker har ikke Tid til at leve, til at være noget for hinanden, og det trænger vi endda saadan til i Tiden.

Vi vil ikke være os selv bekendt; det bedste i os, tør vi

Skolen i Sne.

En Facade, vi alle kender.

ikke vise frem, vi kunde gaa hen og blive let af og blive kaldt for gammeldags!

Er det ikke sørgeligt, at det er saadan. Alt skal være saa kunstig som vel muligt. Hvor er Fejlen da, Først og fremmest maa vi søge hos os selv! Vi burde være friske og naturlige Mennesker .

Er der noget mere smukt end en Pinselillie i al dens Enkelthed og Renhed. Jeg synes, den taler sit Sprog til os Kvinder, siger os, at vi skal værne om det rene og naturlige, bevare vor Kvindelighed og Ynde.

Jeg tænker saa tit paa, naar jeg staar overfor en Flok unge Piger i en Gymnastiksal, hvordan skal du faa dem til at være naturlige og livsglade. Naar jeg saa lærer dem rigtig at kende, deler deres Sorger og Glæder, bli'r jeg klar over, at paa Bunden er „Spiren frisk og grøn“.

Det er da mit Ønske, at jeg maa være med til at give dem friske Spire Kraft og Styrke, værne om den, saa den faar Lov at føle, hvad „en sund Sjæl i et sundt Legeme“ vil betyde, ikke bare for een selv, men ogsaa for dem, man daglig omgaas.

Har vi først følt, hvad det vil sige, at faa Lov at „leve“, være sig selv, saa tror jeg, at vi trods Modgang, kan løfte vort Hoved, fordi det er uendelig rigt at være Menneske, at eje den sande Livsglæde; den faar man kun ved at være noget for andre.

Mit Juleønske skal da være, at vi af Hjertet maa kunne synge:

Julebudet til dem der græde,
det er Vældet til evig Glæde.
Glæd dig da kun, du Menneskesjæl,
stinger end Ormen endnu din Hæl!
Favn kun trøstigt, hvad Gud har givet,
løft dit Hoved og Tak for Livet.

Glædelig Jul og venlig Hilsen til gamle Elever.

Karen Svenstrup.

Fædrelandet Danmark.

„Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette“. Dette Ord hørte jeg ved Præsten, da jeg gik til Konfirmationsforberedelse, og det er udtalt af Rasmus Kristian Rask. Jeg husker det endnu og vil sikkert huske det alle Dage. Jeg vilde haabe, at mange af jer vilde tænke vel paa dette og lægge jer det paa Sinde, særlig i disse vanskelige Tider, hvor der er Brug for enhver dansk Mand og Kvinde, der elsker sit Fædreland.

Der er nok mange, der har hørt om Bryggeren Carl Jacobsen, der ved sit energiske Arbejde fik gjort det danske Øl verdensberømt. Paa det store Foretagende, han efterhaanden fik arbejdet op, tjente han kolossalt. Men Pengene gik ikke til unyttige Formaal. Carl Jacobsen interesserede sig nemlig for Kunst, og han skænkede store Beløb til Kunstværker, som blev fordelt over hele Landet. Alt dette opnåede han ene og alene af den Grund, at han havde et Valgsprog at arbejde efter, og det findes nu bevaret paa hans Gravsten paa Assistens Kirkegaarden i København. Valgsproget lyder paa Latin: „Laborem pro patria“, og paa godt dansk: „Lad os arbejde for Fædrelandet“.

Dette er lige, hvad vi skal; arbejde for vort Fædreland, Danmark, og det er vor Tids Ungdom, der skal bygge vort Land op, naar denne Tid er ovre.

Danmarks Ungdom maa fatte sig og forstaa, hvad det er, det gælder om.

Da Paludan-Müller i 1864 skrev Fremtidsmaalet, har han tænkt meget paa Efterkrigsaarene; det samme gør vi nu.

Vi oplever en Brydningstid i vort Folk. Ingen kan endnu se, hvordan Danmark bliver en Gang, naar det fremkommer i sin ny Skikkelse. Naar vi, der lever i Dag, hele Tiden tror paa og vil en fri og hæderlig Fremtid, kun da bliver der et Danmark til Eje for os og til Arv for de Slægter, der følger os.

Det er især den danske Ungdom, den jævne Ungdom, der

skal vinde Tro, Vilje og Evne til at bære vort gamle Land ind i Dagen ny.

Til hver enkelt kommer Spørgsmaalet: Vil du sætte al din Evne ind paa at tjene dit Land? Af dem der vil tjene, kræver Danmark: Kærlighed til Hjem og Land og Folk. Ærbødighed for Sprog, Flag og Minder. Danskheds Aand i Ord og Adfærd. Tro paa Danmarks Fremtid.

Viljestyrke og Handlekraft, Nøjsomhed, Pligt troskab og Offersind, Renhed og Retsind. Mandstugt og Mod.

Hilsen til alle gamle Kammerater.

Niels Peter Andersen.

Vinteren 1942—43.

Fyn rundt.

Ja, saadan var Turen planlagt. At vi ikke kom Fyn rundt, er en anden Sag, som skyldes de mange gæstfri og flinke Mennesker, vi traf paa vor Vej, og maaske ogsaa vor egen Hang til den sjællandske Syge — ikke Roskilde — men den anden, I kender den sikkert nok. Vi havde — vi, det er min Kammerat Knud og jeg — vi havde altsaa besluttet at foretage en Cykletur i vor Sommerferie. Vi skulde bo i Telt, og saa vidt muligt leve af den Mad, vi selv kunde rode sammen.

Det allerværste ved saadan en Tur er Udrustningen. Jeg har engang læst i en Vandrebog, at man skal pakke sin Rugsæk, ud fra det Synspunkt: Hvad jeg kan undvære? Det er jo godt nok, men ved nærmere Eftertanke er der ærlig talt ikke ret meget, man kan undvære, naar man skal opretholde Livet i et Telt en hel Uge. Men vi havde jo efterhaanden faaet regnet ud, hvad vi skulde have med, og Afrejsen var fastsat til den 26. Juli Kl. halvti Fmd. Og saa var det bare Vejret, det kom an paa. Det havde været fint længe, og vi gik og bankede Knoerne til Blods paa Barometret hver Dag, for at se om det skulde vise nedadgaaende Tendens, men det

blev, hvor det var, og vi var himmelhenrykte. Men ak, den sidste Aften, inden vi skulde af Sted, trak tunge sorte Skyer frem paa Himmelen, og det blev koldt og blæsende. Men Folk forsikrede os om, at Vinden var i Øst, saa det kunde simpelt hen ikke blive Regnvejr, og vi gik fortrøstningsfulde i Seng.

Jeg vaagnede Kl. halvseks, sprang straks ud af Sengen og hen til Vinduet. Uha — uha. Det regnede ikke — nej Vandet væltede ned i Spandevise fra en graasort Himmel. Hvilket Syn for en, der havde haabet paa straalende Solskin. Men det var ikke til at være udenfor, og vi blev derfor enige om at vente og se, om det ikke blev bedre op ad Dagen. Lidt hjalp det da ogsaa, og da Klokkeren var to, var det Tørvejr. Jeg spurtede hen til Knud for at høre, hvad han mente om det, og det viste sig, at han var stratkklar. Det kan nok være, jeg kom hjem og fik Tøj og Madvarer stoppet i Taskerne, fik det hængt paa Cyklen og Kl. tre hjulede vi efter Nyborg. Det regnede svagt igen, men Humøret var højt.

Vi havde spekuleret en Del over, om vi skulde tage Spritapparat med, eller vi skulde lave Baal, og vi var blevet enige om det sidste. Jeg lovede at sørge for en Økse til at hugge Brændsel med, og hvem kan derfor beskrive min Ærgrelse, da jeg efter en halv Times Kørsel kommer i Tanker om, at jeg har glemt Øksen. De Udgydelser jeg væltede af mig i den Anledning egner sig absolut ikke til Gengivelse. Knud tog det bemærkelsesværdig roligt. Vi skal senere høre hvorfor. — Ellers gik det godt, og ved Halvsyvtiden var vi i Nordenhuse. Vi fandt en god Lejrplads og fik Teltet paa Højkant. Og saa viste det sig til min store Overraskelse, at Knud alligevel havde Spritapparatet med. Hvilket Jubelskrig jeg oplyftede. Saa var al min Ærgrelse over den glemte Økse til ingen Nytte.

En Familie, der laa i et Telt ved Siden af, var saa venlige at overlade os noget Halm, som vi stoppede i vore Lagenposer, og snart sad vi hyggeligt inden Døre med Aftensmadden, og hørte Regnen tromme paa Teltet. Senere paa Aftenen

gik vi i Vandet, og efter en Kop Aftente begyndte vi paa at komme til Ro. Jeg skriver „begyndte“, for det er nemlig et større Arbejde. Først skal man have en Pyjamas paa og siden et Par Sweaters. Derefter kan man begynde paa at arbejde sig ned i Soveposen, og er man saa heldig at komme helt til Bunden og ligeledes har haft Held til at faa et Par Tæpper over sig, og nu mener, at man er klar til at sove, saa skal det nok passe, at der er en Pukkel paa Underlaget, som skal jævnes ud. Saa maa man vikles ud af det hele igen, se at faa Puklen fjernet og saa kan man begynde forfra paa Indpakningen igen. Ja — der følger mange Strabadser med Teltlivet, men det er herligt alligevel.

Natten forløb forholdsvis rolig. Kl. halvseks vaagnede vi og slog straks Telt døren op.

Hvilket Vejr. Solen straalede fra en høj, klar, skyfri Himmel og alt var friskt og grønt efter Gaarddagens Regn. Det kan nok være, vi fik Badetøjet paa og kom i Ballen. Men hu, hvor var det Vand dog koldt. Vi kravlede hurtigt paa det tørre igen. Men vaagne var vi blevet, og vi gik straks i Gang med at tilberede Morgenmaaltidet. Det bestod af raa Havregryn med Mælk og Sukker paa — en herlig Spise. Bagefter fik vi Te og Franskbrød. Efter at den kedelige Opvask var overstaet, gik vi en Tur rundt og saa paa Lokalteterne. Hvor er der smukt dernede. En Masse dejlige Sommerhuse ligger der om langs Strandkanten, og vi blev enige om, at nok er det rart med et Telt, men et Hus er nu alligevel bedre. Efterhaanden nærmede Tiden sig, da vi skulde til at tilberede vort første Middagsmaaltid. Bøfferne havde vi faaet stegt hjemme, saa det var bare at koge Kartofflerne og lave Sovs. Men saa længe de Kartoffler dog var om at koge. For Nemheds Skyld købte vi en Flaske engelsk Sovs, men det er dog det værste Sprøjt, jeg endnu har faaet. Om Eftermiddagen kørte vi en Tur i Omegnen.

Vi var efterhaanden blevet godt kendt med de andre, der boede dernede, og efter en fornøjelig Aften i Samvær med dem, gik vi til „Køjs“ og sov til næste Morgen Kl. 8. Efter

Morgenmaaltidet begyndte vi at pakke vort Kluns sammen. Saa mærkeligt det end lyder, saa var der blevet mere, end da vi tog hjemmefra, selv om vi havde tøret paa Beholdningen. Men vi fik da Grejerne og os selv paa „Staalgederne“, og fik Kursen sat efter Munkebo Brugsforening, hvis Uddeler vi begge kender. Efter en dejlig Køretur langs Stranden naaede vi Kerteminde og kørte derfra rundt om Kerteminde Fjord, om til Munkebo. Brugsen ligger lige ved Landevejen, og fra Stuerne har vi den herligste Udsigt ud over Fjorden. Vi blev modtaget, som vi var Børn af Huset. Vi fik en hel Stue til os selv og vort Kram, og hvor vi kunde slaa Telt op, hvis det passede os. Det gjorde det dog ikke, vi nøjedes med at rulle Soveposerne ud og laane noget Hø til vore Lagenposer paa en Gaard ved Siden af.

Hvor havde vi det godt der. Vi bestilte ikke et Slag andet end at spise, drikke og ryge, især det sidste. Vejret var straalende og vi tilbragte en herlig Søndag. Om Formiddagen spillede vi Badminton, og om Eftermiddagen var vi en Tur paa Munkebo Bakke, hvorfra der er en pragtfuld Udsigt, baade over Kerteminde Fjord og Gabet ind til Odense Kanal. Om Aftenen saa vi den tusindtalrige Skare af Cyklister, der var paa Vej efter Odense fra Kerteminde Strand. Vi havde besluttet at starte næste Morgen og paa Trods af mange Opfordringer af Uddelerparret om at blive, stod vi fast ved den Beslutning. Efter at frisk Proviant var blevet indtaget, forlod vi de gæstfri Mennesker med mange Taksigelser og hjulede efter Hasmark til i strid Modvind. Vi naaede derud Kl. 2, men det regnede, saa vi forskansede os i Teltet og opholdt os der Resten af Dagen. Lejrpladsen derude var saa uhyggelig, det flød med Papir og andet Affald alle Vegne, saa vi bestemte os til at køre videre næste Dag. Vi gik tidligt til Ro og vaagnede friske og udhvilede Kl. halvtotte, og efter et forfriskende Bad i Kattegats blaa Bølger og Indtagelsen af Havregrynene, startede vi mod Baaring Vig, hvor vi vilde tilbringe de sidste Dage. Vi var jo blevet klar over, at vi ikke kom Fyn rundt alligevel, saa vi kunde lige saa godt tage den

med Ro. Vi naaede Baaring Vig hen paa Eftermiddagen, og vi slog Teltet op paa Strandkanten. Bag ved os var der en Skrånt, og oppe paa den var der Skov, saa vi laa dejligt i Læ, d. v. s. det kunde vi have gjort, for det skulde jo nok passe, at det blæste fra Søsiden, saa der var lidt køligt om Natten. Men om Dagen var der godt, naar Solen stod højt paa Himlen og sendte sine varmende Straaler ned over os, der laa i Sandet og dasede Dagen lang. Der laa et Hotel lige i Nærheden, men det var ogsaa det eneste bekvemme. Deres Ferskvand var desværre næsten udrikkeligt, og Sodavand er selvfølgelig godt nok, men det duer nu ikke til at lave Te af. Mælk og Proviant maatte vi hente helt i Baaring, der var to km, det var jo et Stykke, de andre Steder havde der kørt Mælkevogn lige til „Døren“. Men ellers tilbragte vi nogle dejlige Dage dernede, og det var kun med den allerstørste Overvindelse, vi fik os selv til at pakke vore Sager sammen om Torsdagen og vende Næsen hjemefter. Vi kørte fra Baaring lige før Middag i bagende Sol, og efter en anstrengende Tur naaede vi Odense Kl. halvfire, hvor vi skulde besøge Knuds Søster og Svoger. Ogsaa der blev vi modtaget som et Par Grever og straks anbragt i de to bedste Lænestole med hver en Sodavand og en Cigaret. Knuds anden Søster var ogsaa paa Besøg derude, og efter en hyggelig Eftermiddag og en mægtig Aftensmad, sagde vi Farvel til de gæstfri Mennesker og startede paa den sidste Etape. Endelig Kl. 10 var vi hjemme igen, dygtig trætte efter den lange Cykletur, men en hel Række Oplevelser rigere, „omtrent“ udlærte i Kogekunsten og meget vigtige over, at vi paa hele den lange Tur ikke havde haft en eneste Punktering eller anden Maskinskade.

Det var en dejlig Tur.

En venlig Hilsen til gamle Kammerater.

Kjeld Andersen.

En Cykletur.

Mandag den 7/8 var det bestemt, at Skolen skulde have sin store, aarlige Cykleudflugt. Dagen oprandt med straalende Solskin og højt Humør.

Det var Meningen, at Turen skulde gaa over Hillerslev, Brobyværk, Gummerup, Køng, Haarby, Jordløse og Haastrup, hvor vi skulde overnatte. Næste Dag skulde vi igennem Faaborg, Bjerne, Horne, Brahetrolleborg, Snarup, Espe for igen at havne i Ringe.

Vi startede Klokken 8, og efter den første Punktering naaede vi Gummerup, hvor vi standsede for at se Ambrosius Stubs Mindesten, der er rejst paa hans Tohundredeaarsdag 1905. Efter at have set den, kørte vi videre til Hjemstavns-gaarden i Køng, hvor Forstander Skov, Køng Højskole, viste os rundt. Det er en smuk, gammel Gaard med mange fine, sjældne Ting, og det er meget interessant at se de Redskaber, man brugte i gamle Dage.

Vi skulde nu paa Køng Højskole, hvor vi spiste vor medbragte Mad. Bagefter viste Forstander Skov os rundt. Først gik vi igennem den store, smukke Have ned til Søen, der hører til Skolen. Det er et smukt Syn at staa og se ud over Søen, naar Træerne spejler sig i Vandet.

Siden gik vi op i Skolestuen, hvor Forstander Skov fortalte os lidt af Skolens Historie.

Den er meget gammel og fra først af er den begyndt i et lille Hus omme i Byen. Det, man lagde mest Mærke til i Skolestuen, var Talerstolen, der var udskaaret og forestillede Sangen „Hvad vindes paa Verdens vidtløftige Hav“, der er digtet af Ambrosius Stub.

Imidlertid var Klokken blevet mange, og vi skulde videre til Krengerup, hvor vi saa den store, smukke Gard „Krengerup“. Det var desværre ikke tilladt at se Haven, saa vi maatte nøjes med at se paa, at Nielsen lappede Cykel, og det havde vi skam set saa tit. Saa snart Cyklen igen var klar, kørte vi til Damsbo Strand. Det var dejligt at faa Lande-

vejens Støv vasket af, og nu gik det ogsaa lettere med at komme til Haastrup, hvor vi skulde overnatte hos Thyras Forældre. Her blev vi opvartet paa det bedste med Bøf og Kartofler og Koldskaal med Is og Frugt. Ovenpaa Aftensmaden spillede vi Bold i Haven. Da Klokken var 10, sang vi Aftensang, hvorpaa vi skulde op i Høet for at faa udhvilet efter Dagens Strabadser. Det var spændende at komme til at sove i Hø, og det tog da ogsaa nogen Tid, inden der faldt Ro over Gemytterne, men pludselig vaagnede vi igen ved at Fie begyndte at skælde ud ovre i Hjørnet.

Else Kristiansen fo'r forskrækket op og forsøgte at faa hende til at være rolig.

Da vi næste Morgen vaagnede, blev der en Snakken om Nattens Begivenheder. Een var blevet slikket i Ansigtet af en Kat, en anden havde frosset, en tredie havde faaet en Taske i Hovedet o. s. v.

Efter at have spist Morgenmad tog vi Afsked med Familien Rye og besteg saa igen Cyklerne for at køre op over Svanninge Bakker. Undervejs kom vi forbi Danmarks længste Bindingsværksgaard, Østrupgaard.

Fra Taarnet i Svanninge Bakker er der en herlig Udsigt, desværre var det lidt diset den Dag, saa vi kunde ikke se saa langt.

Turen gik derpaa videre op over de smukke Svanninge Bakker mod Faaborg, hvor vi badede ved Klinten. Derfra til Bjerne, hvor vi var inviteret til Middag i Grethes Hjem.

Der blev vi ligesom hos Ryes modtaget paa det bedste med Kyllingesteg og Rødgrød. Men oven paa saadan en Middag maatte vi jo hvile lidt, og vi tilbragte saa en Times Tid i Haven, hvor vi fik serveret Kaffe. Dog kunde vi ikke blive der Resten af Dagen, vi skulde videre til Sinebjerg Strand. Det er en dejlig Badestrand med Udsigt over til Lyø og flere af de andre smaa Øer.

Fra Sinebjerg Strand tog vi til Horne, hvor vi saa Rundkirken, den eneste der er her paa Fyn. Det er en flot Kirke indvendig med en meget smuk Altertavle, der forestiller Je-

sus velsigner de smaa Børn. Det mest ejendommelige var dog Prædikestolen, der stod midt i Kirken, overfor den var der en Balkon, hvor Greven sad i gamle Dage, og Præsten skulde staa overfor dem. Vi var oppe i Taarnet for at nyde Udsigten der ogsaa.

Derfra skulde Turen gaa videre mod Korinth, hvor vi skulde spise til Aften og se Brahetrolleborg Slot og Kirke. Imens Frk. Svendstrup ordnede Aftensmad paa Gæstgivergaarden, var vi oppe og se Brahetrolleborg Kirke; der var en ældre Dame, som fortalte om Kirken. Hun fortalte bl. a., at Kirken var fra det 14. Aarhundrede, men dog lavet om siden den Tid. Der var en meget smuk Døbefont af Marmor med nogle af Thorvaldsens Modeller paa; den første forestillede Daaben, den anden Jesus velsigner de smaa Børn og den tredje den hellige Nadver.

Vi var ogsaa ude at se de gamle Grevers og Baroners Gravpladser.

Vi skulde nu til Gæstgivergaarden, hvor Frk. Svendstrup ventede os med Maden, og vi kunde ordentlig tage fra, saadan en Tur giver Appetit. Fadene blev hurtigt tømt, vi var ogsaa lige ved at revne, da vi rejste os fra Bordet.

Nielsen havde naturligvis travlt med at lappe Cykel. Det tog over en Time, og alligevel kunde han ikke faa den til at holde. Da vi saa fik at vide, at der gik Tog til Ringe inden længe, var Svendstrup villig til at tage med Toget og sørge for at faa Nielsens Cykel med hjem, hvorpaa vi andre vendte Næsen mod Ringe.

Det trak imidlertid op til en alvorlig Torden, og skønt vi kørte, det bedste vi havde lært, naaede vi dog ikke hjem, inden Uvejret begyndte, saa vi stod i Læ i Boltinge. Efter en halv Times Tid var Uvejret dog stilnet saa meget af, at vi kunde køre videre. Selv om vi ikke var hjemme før Klokkeren var omtrent 10, ventede de dog paa os med Aftensmad, det var ogsaa dejligt oven paa saadan en Tur.

Vi er allesammen enige om, at det har været en dejlig Tur. Man regner altid med, at man skal længere bort for at

se gamle Minder og smukke Landskaber, det behøves nu ikke, der er noget smukt alle Vegne, blot man bruger sine Øjne.

En Sommerpige.

Nogle Tanker om Fredsideen.

Det var en almindelig Opfattelse før Krigen, at Danskerne var det mest fredselskende Folk i Europa, vi konstaterede dette med Stolthed. Lad være, at denne Fredskærlighed for en stor Del skyldtes Ligegyldighed og Ladhed. Fredens Værdi og Troen paa dens Virkeliggørelse havde dog faaet almindelig Indpas blandt Befolkningen, og med Rette kunde vi være stolte over dette.

Desværre har man ikke kunnet undgaa at lægge Mærke til, at der i denne Henseende er sket en Ændring under Krigen. Ikke saa sjælden møder man den Anskuelse, at den kommende Fred ikke vil blive langvarig, men kun vil blive et Mellemspil til næste Opgør. Det er en Tankegang, som man ikke mindst møder blandt helt unge. De har som Regel ikke nogen afklaret Tanke om det; men det ligger som en Understrøm i hele deres Indstilling over for de forskellige Problemer. Denne Ændring skyldes ikke politiske Overvejelser, men snarere en Forandring i Sindet under Paavirkning af Tidens Atmosfære, og deri ligger det farlige. Er den kun et Udslag af den nervøse og oprevne Tilstand, som Krigen har ført med sig, er der ingen særlig Grund til at ængstes, men har den sat dybere Spor, er der Fare paa Færde, ja jeg vil endda mene, at det i saa Fald vil være noget af det værste, Krigen kan føre med sig.

En dansk Digter, Helge Rode, skriver i sin Bog „Krig og Aand“: „Har man en Gang for alle fastslaaet, at Krigen med lovmæssig Nødvendighed skal og maa indfinde sig, saa vil Følgen blive, at den bryder ud, ogsaa hvor den kan undgaaes“. Disse Ord kan paaminde os om, hvor farligt det vil være, hvis Krigsnødvendighedens Lov bliver almindelig.

Af og til hører man Mennesker sige, at Krig er uundgaaelig, for Krig har eksisteret altid, og det vil den ogsaa blive ved med. Følger man denne Tankegang til Bunds, fører det til den Slutning, at Krigen saavel som Freden er en Del af Naturens Love, skiftende som Aarstiderne. Skulde dette være rigtigt, er der mørke Udsigter for en Verdensdel, hvor Krigsteknikken er naaet saa vidt som den europæiske. Intet taler for, at dette er rigtigt. Naar det kommer til Stykket, er det vist ogsaa kun et Faatal, der vedkender sig en saadan Tankegang. Vel har Krig eksisteret lige saa længe som det menneskelige Samfund; men derfor er Krig ikke noget selvfølgeligt, langt mindre en Naturlov. Mennesket har Muligheder baade for godt og ondt — har Muligheder for at vælge enten det gode eller det onde — med andre Ord, det enkelte Menneske er til en vis Grad ansvarlig for sine Handlinger og sin Livsførelse. Jeg ved nok, der er mange Mennesker, der benægter dette. Men ikke desto mindre maa dette Faktum hævdes, ellers bliver Livet meningsløst.

Krigen er knyttet til Stemninger, Vrede, Frygt, Had, Gridskhed, Overmod, Eventyrlyst, men ogsaa til Opofrelse og Uselvished — alle Egenskaber, der er knyttet til det menneskelige Følelses- og Viljesliv. Krig er i sidste Instans et Spørgsmaal om Vilje eller ikke Vilje. Eller for at sige det tydeligt og klart: Krig kan undgaaes, naar Menneskene vil undgaa den. Denne Sandhed kan ikke siges for ofte.

Utvivlsomt er Fredstanken lige saa gammel som Krigen. Det har sikkert altid været saadan, naar en Mor, Far eller Ven fik Budskabet om den faldne, da meldte Sorgen, Smerthen og Savnet sig hos de efterladte, og dertil føjedes hos alle tænkende Mennesker Spørgsmaalet om Drabets Mening. Dette Spørgsmaal meldte sig vel især, naar den faldne tilhørte den besejrede. Var det ikke meningsløst, naar Uretten ikke hindredes, naar Krigen vitterligt forværrede alt, og Sejren kun var et Udtryk for den stærkestes Ret? I Overvejelser af denne Art ligger sandsynligvis Spiren til Fredsideen. I ældre Tider affandt man sig dog lettere med Krigen. Fredsideen var kun

Ak ja, saa sprang den igen!

Solskin og Sommer i Haven.

Æbletræerne i Blomst.

Fra Lombjergefesten.

spirende. Først da man blev klar over, at Menneskenaturen er ens, og da Kristendommen kom med Læren om, at for Gud er alle Mennesker lige, og Menneskelivet er helligt og ukrænkeligt — først da blev Længselen efter Freden mere bevidst. Gennem Historien, fra Oldtiden til Nutiden, kan man følge Tanken om Fredens Fortrin og Fredens Virkeliggørelse, begrundet ud fra økonomiske, menneskelige og religiøse Aarsager.

Ikke saa sjældent møder man den Opfattelse, at Krig hører til den menneskelige Natur. Man forklarer det uaa den Maade, at oprindelig har der i Mennesket været en Drift til Kamp, til Ødelæggelse og Tilintetgørelse — en Drift til som muligvis har været nødvendig, hvor Mennesket lever under primitive Forhold, for at forsvare sin Eksistens. Men hvor Mennesket lever under Kulturforhold, er denne Kampdrift unødvendig og er derfor blevet trængt tilbage. Den lever dog stadig i det skjulte, hvor den ophobes, og bliver til sidst saa stor, at der maa foregaa en Udløsning. Dette sker saa som et vulkansk Udbrud gennem Krigen mellem Landene.

Denne Forklaring lyder meget besnærende; noget andet er saa, om den er rigtig. Ud fra dette skulde man jo tro, at Soldaterne følte Lettelse og Befrielse for en sjælelig Byrde, naar de var i Krig. Men det er jo langt fra Tilfældet. Tværtimod taler alle Beretninger om, at den enkelte føler Afsky for Krigen og hvad dermed følger — en Afsky, som tynger de overlevendes Sind Livet igennem. Det er fastslaaet tydeligt og klart, at alle baade Soldater og civile ønsker Freden. Naar Soldaterne gaar i Kampen tror alle, at de skal kæmpe for Freden — ja, hvis de ikke havde denne Tro, vilde det være vanskeligt i det hele taget at faa dem til at kæmpe, det gælder Forsvarere saavel som Angribere.

Men det maa dog indrømmes, at Krigen kan frembringe gode Egenskaber hos Mennesket. Det er givet, at i Krigen udviser den enkelte Mod, Tapperhed, Offervilje, Uselviskhed, som vedkommende ikke vilde kunne præstere under normale Forhold. Alle, der har læst Krigsbøger fra forrige Verdens-

krig, vil ogsaa vide, at Kammeratskabet kan give sig smukke Udslag.

Her røres ved Ting, som tiltaler og drager mange unge, og det er forstaaeligt. Selv om man altid er tilbøjelig til at skildre de lyse Sider bagefter, kommer man alligevel ikke uden om, at der er noget ved Krigen, som er med til at højne Mennesket. Det at sætte Livet ind for sit Lands Frihed og Ret — at sætte sin Selviskhed i Baggrunden og føle sig tilknyttet et Folk for at kæmpe for noget stort — er i sig selv noget værdifuldt.

Naar dette er sagt, maa der dog tilføjes, at der unægtelig er en Bagside ved det. En svensk Obertsløjtnant, Torsten Holm, skriver i sin Bog, „Krigen og Kulturen“: „De krigeriske Dyder har altid en Bagside. Der er noget begrænset, ja noget diskutabelt ved et Heltemod, som ganske vist vover Livet, men som gør det for at kunne udslette desto flere Liv. Krig kræver ofte Heltemod, men maaske endnu oftere Raahed“.

Disse saakaldte Krigsdyder er blevet mere og mere afbleget under Nutidens Krige. En moderne Krigshistoriker hævder saaledes, at Mod hos en moderne Soldat findes faktisk ikke, for meget Mod er tværtimod skadelig. Hvad der derimod kræves er Forsvar imod Angsten; thi Angsten er den herskende Egenskab hos den moderne Soldat. I Nutidens Materielslag er den enkelte undergivet Projektilernes ubønhørlige Lov, og det, det gælder om, er Dækning for Modstanderen, og dertil er Angsten bedre end Modet. Heltemod og Ædelmodighed er forsvundet fra den moderne Krig. Maaske har denne Forfatter sat det lidt paa Spidsen, men hans Paa-stand er sikkert i Hovedsagen rigtig.

Tilbage bliver dog Selvopoffrelsen for sit Lands Frihed og Ret. Og jeg maa her straks sige, jeg mener, at der kan være Tilfælde, hvor det er nødvendigt at gribe til Vaaben for at forsvare disse Ting. Men om dette i sig selv er med til at højne det enkelte Menneske, og Folket som Helhed, tror jeg er et stort Spørgsmaal.

Det er unødvendigt nærmere at beskrive, hvorledes alle, baade Soldater og civile, forsimples under en Krig. Det kender vi desværre kun alt for godt. Raahed, Løgn, Brutalitet og Afslappelse i Moralen følger altid i Krigens Kølvan. De Indtryk, der bliver siddende i Bevidstheden efter Krigen, er ikke saa meget Tanker om at have været med til at kæmpe for sit Land, men det er de Rædsler, der er oplevet. Spørgsmaalet er da, om ikke Krigsdyderne er købt rigelig dyrt.

Der er jo ogsaa andre Maader at forsvare sit Lands Frihed og Ret paa end som med Vaaben. I Grundtvigs Sang „Kærlighed til Fædrelandet“ staar der:

„Frygt ej for, hvad Verden kalder
sin Nødvendighed af Staal!“

Og i det næste Vers hedder det:

„Derfor hvad end Verden siger,
og hvad Verdensmagten vil,
staar og falder Jordens Riger
dog med Kærlighedens Ild,
hvor den blusser bor Livsgrøden,
hvor den slukkes, hersker Døden“.

Sønderjyderne har bekræftet, at disse Ord ikke er tomme, men er en Virkelighed. Sønderjydernes Kamp fra 1864—1920 var ikke en Kamp med Vaaben, saa havde de unægtelig ogsaa

Glædelig Jul

ønskes alle gamle Elever.

Dorothea Birkelund.

tabt, men de viste gennem deres Færd, deres Holdning, gennem deres Kærlighed til det danske Sprog og Sindelag, at de var de stærkeste, selv om de ikke havde Magten, og de sejrede til sidst. En Kamp paa den Maade kræver Mod, Opofrelse og Uselviskhed i egentlig Forstand, og hvad mere er, den gør den enkelte større og bedre som Menneske, og den skaber et Folk, som er stort og stærkt.

Et Spørgsmaal brænder dog stadig paa — nemlig om det er muligt at opnaa en varig Fred. Det vilde være temmelig naivt af mig, hvis jeg gav noget bestemt Svar paa det. Her kan der kun være Tale om at antage eller tro.

Mange Mennesker mener, at Krigen udelukkende skyldes økonomiske Aarsager. Blev Jordens Raastoffer retfærdigt fordelt mellem Landene, saa kunde Krig undgaas. Det er ikke vanskeligt at se, at det økonomiske spiller en stor Rolle, og meget vilde være vundet, dersom Jordens Goder blev lige- lig fordelt. Alligevel tror jeg, det er forkert udelukkende at betragte Krigen ud fra økonomiske Synspunkter. Vi skal vist først vende Blikket mod os selv. Ja, men vi fordømmer jo alle Krigen, vil nogen maaske sige. Hvis vi i Dag spurgte Jordens 2000 Millioner Mennesker, om de ønskede Krig eller Fred, vilde de 95 pCt. sikkert ønske Freden. Men smukke Ønsker og Tanker er ikke tilstrækkelige. De fleste vil nok undgaa Rædslerne, men vil de ogsaa leve Livet paa en saadan Maade, at Krig blev umulig?

Disse Ord lyder maaske noget uvirkelige og højtidelige; de er dog jævne og ligetil. Det betyder blot, at vi alle, i vort

En glædelig Jul ønskes alle gamle Elever.

DAGMAR OG KARL HEDEMANN,
HOLGER, KNUD OG BENT.

Arbejde, i vor Opførsel over for vore Medmennesker skal stræbe efter at leve Livet under Sandhedens og Rettens Krav, der lyder til os gennem vor Samvittighed. Først naar vi gør det, vil Krigen blive overflødig. Er det da ikke Fantasterier, Ord uden Mening? Nej, ikke for et Menneske, der tror paa, at Ret og Sandhed er en Virkelighed, der ligger inden for Menneskets Rækkevidde. Ingen Mennesker naar saa vidt, at de fuldkommen kan leve efter disse Krav, saa gode er Menneskene ikke og vil heller aldrig blive det; men det, det gælder om, er, at vi i vort Liv stræber efter at virkeliggøre Kravene.

Vi, der er unge i Dag, maa gøre os klart, at den varige Fred skabes ikke, uden at vi gaar ind under disse Krav. Det var Fredsvennernes store Fejltagelse i Mellemligstiden, at de for blindt troede paa, at fik Folk blot bedre økonomiske Kaar, blev dygtigere, fik flere Kundskaber, fik den rigtige Styreform — saa vilde Freden komme. Det viste sig at være forkert. Vi maa lære af denne Fejltagelse og gaa dybere.

Der bliver sagt baade i Tide og Utide, at Ungdommen i den kommende Tid vil blive stillet overfor store og vanskelige Opgaver, som skal løses. Vi vil i al Beskedenhed prøve, om vi kan. Vi vil ogsaa prøve at løse den store og vanskelige Opgave at gøre Freden til noget fast, noget holdbart, noget varigt. For den Tanke, at dette engang maa lykkes, kan og vil vi ikke udrydde af vore Sind.

Bertel Nielsen.

Kære gamle Elever,

kendte og ukendte, jeg ønsker Jer alle en god Jul. Haaber at I alle, hver paa sin Plet er viksomme i et Arbejde, hvor I kan faa Brug for Jeres Evner og Kræfter.

Og der er meget Arbejde, der ligger for og skal gøres, maaske det ikke altid er lige morsomt. Jeg tænker ofte paa en Sætning,

en af mine Lærere fra Skoletiden ofte brugte, naar vi havde noget at udsætte paa det Arbejde, vi skulde gøre: „Jeg haaber, vi er enige om, at alt, hvad der er værd at gøre, er værd at gøre godt.“

Der er Brug for alle gode Kræfter, og som et gammelt fransk Ordsprog siger: Alt hvad du gør, forøger din Kraft til at gøre mere.

Venlig Hilsen

Eva Bek.

Nye Medlemmer

Vinteren 1943—44.

Inger Andersen, Rynkeby.
 Anna Banke, Boltinggaards Skov.
 Poula Bang, Refsvindinge.
 Ellen A. Christensen, Marslev.
 Else Aabjerg Christensen, Kallekild.
 Karen Eriksen, Rynkeby.
 Inger Hansen, Trunderup.
 Margit Hansen, Ryslinge.
 Helga Jensen, Vantinge.
 Gerda M. Knudsen, Ringe.
 Edith Møllebjerg, Aarslev.
 Anna Marie Nielsen, Allesøe.
 Karen Margrethe Nielsen, Simmerbølle.
 Helga Nielsen, Ryslinge.
 Gurli Marie Ottesen, Lund pr. Rødvig.
 Inger Poulsen, Aarslev.
 Esther Rasmussen, Korinth.
 Ellen Rasmussen, Ringe.
 Dagny Rasmussen, Aarslev.
 Lillian Thomsen, Dongshøjrup.
 Poul Børge Andersen, Vantinge.
 Johs. Vestergaard Andersen, Lørup.
 Frede Bonnichsen, Egeskov.
 Rasmus Christensen, Beldringe.
 Erik Flemming Davidsen, Kværndrup.
 Morten Frigaard Eriksen, Taarup.
 Kristen Jørgen Erenbjerg, Rynkeby.

Arne Fischer Hansen, Kertinge.
 Hans Hansen, Ladby.
 Erling Møller Hansen, Kragelund, Ørbæk.
 Aage Hansen, Raundrup.
 Viggo Hansen, Korinth.
 Karl Henriksen, Gislev.
 Poul E. Hansen, Ryslinge.
 Poul Hansen, Rosilde.
 Knud E. Jørgensen, Kjølstруп.
 Hans Aage B. Jakobsen, Allesøe.
 Niels Vilhelm Jørgensen, Gyldensten.
 Bent A. Jensen, Gestelev.
 Hans Jørgensen, Brangstrup.
 Karl Arne Jønck, Nøbbel.
 Helge Kamp, Sandager.
 Jens Verner Larsen, Allesøe.
 Børge Larsen, Grønnegyde, Søhuse St.
 Niels Leth, Palleshave.
 Ernst A. Larsen, Gislev.
 Aage Gerskov Larsen, Bankens Bo, Søhuse.
 Jens Larsen, Lørup.
 Harald Madsen, Taarup.
 Andreas Møller, Rynkeby.
 Harry S. Mortensen, Drejøl.
 Erling Skov Nielsen, Kjølstруп.
 Hans Chr. Falck Nielsen, Taarup.
 Bent Gunnar Nielsen, Hundstrup.
 Poul Olsen, Refsvindinge.
 Hans Aage Petersen, Aarslev.
 Aage N. Lund Petersen, Findinge.
 Jørgen Petersen, Nr. Søby.
 Helge Rasmussen, Boltinge.
 Henry Rasmussen, Drejøl.
 Svend Aage Rasmussen, Søllinge.
 Egil Richardt, Lille Torøje.
 Paul Rasmussen, Espe.
 Ove Rasmussen, Ringe.
 Johannes Skovlund, Rudme.
 Arne Erik Sørensen, Kværndrup.

SOMMEREN 1944.

Annie Andersen, Ore pr. Aarslev.
 Grethe Andersen, Egebjerg.
 Grethe Nasselund Christensen, Bjerne, Faaborg.
 Sofie Flege, Voldstrup, Ringe.
 Esther Jakobsen, Gl. Stærmose, Tommerup.
 Ellen Jensen, Pederstrup.
 Edel Jørgensen, Urup pr. Langeskov.
 Herdis Jørgensen, Højby.
 Else Kristiansen, Sdr. Højrup.
 Else Margrethe Nielsen, Stenstrup.
 Inge Marie Nielsen, Ferritslev.
 Inge Marianne Petersen, Stenstrup.
 Thyra Rye, Haastrup.
 Andrea Simonsen, Rynkeby.

Elevforeningens Bestyrelse

ser efter sidste Generalforsamling saaledes ud:

Poul Fischer — Eigil Bek — Niels Peder Andersen — Kjeld Andersen, Rudme — Marie Møller — Karen Svenstrup.
 Som Repræsentant for Vinterskolen er valgt Børge Kjær Larsen Stige.

Julefesten

afholdes Søndag den 7. Januar Kl. 7,15. — Husk at medbringe Sukker til Kaffen — og glem ikke at faa det i Aarskriftet indlagte Medlemskort med, da det skal forevises ved Indgangen.

Bestyrelsen.

Elevmødet 1945

bliver afholdt Søndag den 10. Juni Kl. 14,30 paa Skolen.
 Sukker samt Aftensmad medbringes.

REGNSKAB FOR 1943—44.

INDTÆGT

Kassebeholdning	3,38	
Bankrente	4,28	
Bankrente	4,08	
6. Juni 1943 Elevmøde	280,11	
Giro	27,10	
25. September 1943 Hævet i Banken	70,00	
17. December 1943 Hævet i Banken	188,00	
29. December 1943 Julefesten	250,72	
Medlemsbidrag, Giro	999,00	
Medlemsbidrag, kontant	12,50	
25. April 1944 Renten paa Giro	0,80	
	<u>1839,97</u>	

UDGIFT

6. Juni 1943 Elevmøde Musik	59,40	
Taler	40,00	
Kager, Pølser m. m.	<u>248,85</u>	348,25
Bankrente		4,28
Bankrente		4,08
16. December 1943 Postoprævningsblanketter		25,20
17. December Frimærker		188,00
29. December 1943 Julefesten Musik	55,00	
Kaffe, Kager	104,52	
Lys	<u>8,40</u>	167,92
31. December 1943 Elevskrift		694,00
Elevunderstøttelse		100,00
14. Marts 1944 Krans		10,00
8. Februar 1944 Sat i Banken		100,54
		<u>1642,27</u>
Kassebeholdning paa Giro		197,70
		<u>1839,97</u>

FORMUE

Indestaaende i Ringe Bank	133,36
Indestaaende paa Giro	197,70
Beholdning i Frimærker	5,84
	<u>336,90</u>

MINDESTENSFONDEN

Indestaaende i Vends m. fl. Herreders Sparekasse ..	162,91
---	--------

Ovenstaaende Regnskab er gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bilagene. Bankbøger forevist. — Ringe, d. 11. Juni 1944.

UFFE BEK. KARL HEDEMANN.